

УПРАВНИОТ СУД во совет составен од судиите: Даниела Анторска, претседател на советот, Ана Герасимовска и м-р Дитурије Елези Незири - членови на советот, со записничар Моника Георгиева - виш судски соработник, решавајќи по тужбата на тужителот Акционерско друштво за производство на електрична енергија ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА во државна сопственост Скопје, поднесена против Решение на Агенцијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер бр.08-75 од 31.05.2022 година, за слободен пристап до информации од јавен карактер, на нејавна седница на советот одржана на 26.08.2025 година, донесе:

РЕШЕНИЕ

22.09.2025
08 75

Тужбата на тужителот Акционерско друштво за производство на електрична енергија ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА во државна сопственост Скопје, поднесена против Решение на Агенцијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер бр.08-75 од 31.05.2022 година, СЕ ОТФРЛА КАКО НЕДОЗВОЛЕНА.

Образложение

Акционерското друштво за производство на електрична енергија ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА во државна сопственост Скопје во својство на тужител, поднесе тужба за управен спор пред Управниот суд, против Решение на Агенцијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер бр.08-75 од 31.05.2022 година, со кое под точка еден од диспозитивот на истото се уважува жалбата на Здружение на граѓани Центар за граѓански комуникации ЦГК - Скопје поднесена против Решението бр.18-1108/6 од 26.04.2022 година на АД Електрани на Северна Македонија; под точка два се задолжува Имателот на информации да му ја достави бараната информација на Барателот на начин и во форма наведени во Барањето; под точка три се поништува оспореното Решение на АД Електрани на Северна Македонија бр.18-1108/6 од 26.04.2022 година и под точка четири, се задолжува имателот на информациите да го спроведе ова решение во рок од 15 дена од денот на приемот и за истото да ја извести Агенцијата.

Управниот суд, постапувајќи по тужбата на тужителот, одржал јавна расправа и по оценка на изведените докази, донел Пресуда У-5.бр.1019/2022 година од 24.03.2023 година со која тужбата на тужителот Акционерско друштво за производство на електрична енергија ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА во државна сопственост Скопје, поднесена против Решението на Агенцијата за заштита на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер бр.08-75 од 31.05.2022 година, се одбива како неоснована. Незадоволен од вака донесената одлука, тужителот против истата изјавил жалба преку Управниот суд до Вишиот управен суд.

Вишиот управен суд, постапувајќи по изјавената жалба на тужителот, донел Решение УЖ-1.бр.453/2023 од 16.05.2025 година со кое по повод жалбата на тужителот Акционерско друштво за производство на електрична енергија ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА во државна сопственост Скопје, а по службена должност, Пресудата на Управниот суд У-5.бр.1019/2022 од 24.03.2023 година ја укинал и предметот го врати на повторно одлучување пред првостепениот суд, со образложение дека тужителот е орган кој одлучувал по предметното барање за слободен пристап до информации од јавен карактер, па оттаму истиот не може да поведе управен спор против решение на тужениот орган - Агенцијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Управниот суд постапувајќи по тужбата на тужителот, најде:

Тужбата е недозволена.

Согласно член 3 став 1 точка 1 од Законот за управните спорови („Службен весник на Република Македонија“бр.96/2019), во управен спор судот одлучува за законитоста на конечните поединечни управни акти кои директно влијаат на правниот статус на тужителот, односно со кои се решава за правата, обврските и правните интереси на тужителот.

Согласно член 20 од Законот за управните спорови, тужител е физичко или правно лице кое смета дека му е повредено право или правен интерес со конечен управен акт донесен во управна постапка, или во прекршочна постапка, како и со непостапување на јавен орган во законски утврдениот рок.

Согласно член 21 став 1 од Законот за управните спорови, државен орган, подружница или друга деловна единица на трговско друштво здружение или заедница на граѓани, кои немаат својство на правно лице, може да поведат управен спор доколку се носители на права и обврски за кои се одлучува во управна постапка.

Согласно член 32 став 1 точка 2 од Законот за управните спорови, Судот ќе ја отфрли тужбата со решение, доколку не се исполнети условите за водење на управен спор, односно доколку утврди дека оспорениот акт, дејствие или управен договор не засега некое право или правен интерес на тужителот.

Согласно член 38 став 1 точка 3 од Законот за управните спорови, Судот по исклучок од одредбите од член 37 од овој закон одлучува по управниот спор без да одржи расправа само кога судот одлучува со решение, освен во случаите за времена мерка.

Во конкретниот случај, од увидот во списите на предметот произлегува дека до сега тужителот Акционерско друштво за производство на електрична енергија ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА во државна сопственост Скопје, било поднесено Барање за пристап до информации од јавен карактер, од страна на подносителот на барањето Здружение на граѓани Центар за граѓански комуникации ЦГК - Скопје, по кое, сега тужителот го донел првостепеното Решение за целосно

одбивање на Барање за пристап до информации од јавен карактер
26.04.2022 година.

Предвид наведеното Судот утврди дека сега тужителот Акционерско друштво за производство на електрична енергија ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА во државна сопственост Скопје, не бил странка во управната постапка, туку бил орган кој ја водел и одлучувал како првостепен орган во постапката, согласно одредбите од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Тужителот Акционерско друштво за производство на електрична енергија ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА во државна сопственост Скопје, кој ја донел првостепената одлука - управен акт Решение за целосно одбивање на Барање за пристап до информации од јавен карактер Бр.18-1108/6 од 26.04.2022 година, има процесна положба на првостепен управен орган, па за истата правна работа не може истовремено да има положба на странка и да биде тужител во управен спор, односно истиот постапувал и одлучувал во управната постапка како орган во рамките на своите законски надлежности, а не како носител на права, обврски и правни интереси, во смисла на членот 3 од Законот за управните спорови, за чија заштита се одлучувало во управната постапка.

Имено, согласно член 20 од Законот за управните спорови, како тужител во управен спор може да биде само физичко и правно лице кое било странка или заинтересирано лице во управната постапка како лице на кое конечниот управен акт има влијание врз неговите права или правни интереси. Оваа дефиниција во целост ја исклучува можноста како тужител да се јави јавниот орган што ја водел управната постапка во која против управниот акт може да се изјави жалба до второстепениот орган. Во таа насока е и судската пракса изразена во решението на Врховниот суд У.бр.1613/91 од 14.05.1992 година, каде е направена јасна дистинкција помеѓу надлежност на јавен орган и право или правен интерес на јавниот орган со што тој не го препознава како тужител во управен спор против одлука на второстепен орган кој одлучувал по жалба против управен акт или недонесување управен акт во управната постапка што истиот ја водел во прв степен. Оттука, барањето за слободен пристап до информации од јавен карактер, кое било предмет на првостепената постапка, произлегува од надлежноста на првостепениот орган - сега тужителот, односно е во рамките на неговиот делокруг на работа, а не како носител на права и интереси во правна работа која е надвор од неговата надлежност, за чија заштита би одлучувал друг јавен орган во рамките на својата надлежност, што е во исполнување на членот 21 од Законот за управните спорови, со која одредба се укажува на важноста на обезбедување на управно-судска заштита на правата и правните интереси на сите субјекти вклучително и на јавните органи, на кои во управната постапка тие им биле непризнаени, ограничени или одземени.

Воедно, со одредбите од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, се уредени условите, начинот и постапката за остварување на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер со кои располагаат органите на државната власт, органите на општините, градот Скопје и општините во градот Скопје, установите и јавните служби, и други правни и физички лица што вршат јавни овластувања утврдени со закон и дејности од јавен интерес во

својство на иматели на информации, додека целта е да се обезбеди јавност и отвореност во работењето на имателите на информации кои за својата работа се должни да овозможат информираност на јавноста. Оттука, имателите на информации ги вршат работите од делокругот на своето функционирање во рамките на надлежностите кои има се доверени со закон, а не како носители на права и интереси. Со одредбите од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер и Упатството за спроведување на овој закон, со кои се уредува жалбената постапката, пропишана е должност на имателот на информацијата да го спроведе решението на Агенцијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер, со кое е уважена жалбата на барателот и предметот е вратен на повторно решавање, во рок од 15 дена од денот на неговиот прием и за истото да ја извести Агенцијата. Според овие законски одредби, јасна е интенцијата на законодавецот за положбата на имателите и барателите на информацијата од јавен карактер, според кои имателите со должни да овозможат пристап до информациите од јавен карактер со што се обезбедува јавност во нивното работење.

Од вака утврденото, согласно горе цитираните законски одредби, Судот смета дека тужителот како првостепен орган, не може да поведе управен спор против решение на второстепениот орган - Агенцијата за заштита на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер, кој орган одлучувал по жалбата поднесена против решението на првостепениот орган.

Од погоре наведеното, судот оцени дека во овој случај тужителот нема активна легитимација за водење на управен спор, поради што следуваše согласно член 32 став 1 точка 2 од Законот за управните спорови, да се одлучи како во диспозитивот на ова решение.

Решено во Управен суд на 26.08.2025 година, под У-6.бр.445/2025.

Записничар - виш судски соработник
Моника Георгиева

Претседател на совет - Судија
Даниела Антовска

ПРАВНА ПОУКА: Против ова решение дозволена е жалба во рок од 15 дена по приемот на истото преку овој суд до Виш управен суд.

Решението да се достави до:

- тужител,
- тужен орган

Претседател на совет - Судија
Даниела Антовска

